

Helyünk és sorsunk

Dokumentumok az MDF kül- és nemzetpolitikájáról

Az első szabad választásokat követően megalakuló új kormány külpolitikai törekvései – amely aztán hangsúlyeltolódásokkal ugyan, de csaknem másfél évtizedre meghatározta a mindenkor magyar külpolitikát – három kifejezésben foglalható össze: euroatlanti csatlakozás, szomszédság- és nemzetpolitika. Ez a hármas gondolati kör kapcsolta egybe a magyar politika azon törekvését, hogy megtalálja Magyarország helyét a Szovjetunió összeomlásával gyorsan formálódó új világrendben és megválaszolja azt a kérdést, mit jelent magyarnak lenni, hogyan lehet magyarnak megmaradni a huszadik század végén a Kárpát-medencében.

Az ember hajlamos arra, hogy az emlékeit, a múltból alkotott benyomásait bizonyos, a korszak emblematikussá vált szereplői és eseményei köré csoportosítsa. Érdekes azonban leszögezni, hogy a Magyar Demokrata Fórum kormányzati időszakának külpolitikája – bár számos kérdésben lényegi különbséget mutatott – nem választható el a rendszerváltás előtti MDF-től.

Hosszú listát írhatnánk, ha meg szeretnénk nevezni az e politikai szervezet előzménytörténetét adó szellemi kör, majd mozgalom magyarságról, nemzetről vallott nézeteinek meghatározó alakjait. Az olyan, a teljesség igénye nélkül sorolt nevek azonban, mint Veres Péter, Németh László, Illyés Gyula, Fekete Gyula, Czine Mihály, Csoóri Sándor vagy Csurka István is jó útbaigazítást nyújthatnak számunkra, hogy lássuk azt a szellemi horizontot és eszmeiséget, amelynek időben és térben történő, messzeható kisugárzása túlmutat az

említették egykori irodalmi és közéleti szerepvállalásán.

A nemzetpolitikai kérdések a Magyar Demokrata Fórumban szervezetileg az 1989 elején megalakuló Nemzetközi Kapcsolatok Bizottságában koncentráltak, ahol az alapvetéseket – így a nemzetpolitika alapjait is – a Joó Rudolf jegyezte *Nemzetközi kapcsolatok és külpolitika* című dokumentumban fektették le. Ebben már ott láthatjuk a később Antall-doktrínaként is ismert kormányzati külpolitika hármas prioritásának magvát. Mindazt a szilárd alapokat biztosító gondolati és szellemi örökséget, amely az MDF-ben felhalmozódott, a mozgalom következetes lépésekkel váltotta politikai cselekvésre. A külkapcsolatok terén Joó Rudolf mellett Kiss Gy. Csaba bírt meghatározó szereppel. Mindketten sokat tettek azért, hogy a mozgalom által vallott nézetek Közép-Európa népeinek sorsközösségéről és benne a magyarság helyéről és szerepéről a politika gyakorlati terepén is érvényesüljenek.

A felbomlóban lévő szovjet érdekszféra országai között évtizedekig szőnyeg alá söpört, elhallgatásra kényszerített nemzetiségi problémák elkezdtek újra a felszínre törni. A szunnyadó paraszat fölszította a gyorsan változó világ mind szabadabb levegője. Magyarország számára a nemzetiségi kérdést Trianon megoldhatatlannak tűnő, összetett problémakörre változtatta, ami jól láthatóan sokkal árnyaltabban volt jelen a népiek gondolkodásában, mint az internacionalista reflexekkel rendelkező pártvezetésben és kormányzatban. Amíg a hatalom számára a probléma felismerése

és elismerése okozta a gondot, addig az MDF számára az önszerveződés kezdeti fázisából következő hiányosságok mellett az, hogyan tegye könnyebben befogadhatóvá azokat a nemzetpolitikával kapcsolatos fogalmakat és tényeket, amelyek részben közép-európai sajátosságai miatt a Nyugat számára többnyire nehezen értelmezhetők voltak. Az egykori kisantant – újabb terminológiával „baráti szocialista” – államokból pedig könnyen a régi, rossz történelmi reakciókat válthatták ki, különösen ott,

ahol a magyargyűlöletre egyébként is fogékony politikai vezetés volt hatalmon.

Szomszédspolitikai és nemzetpolitikai: a külpolitika e két pillére, amelyet a sajátos magyar történelem végérvényesen összekapcsolt, úgy fonódik össze, mint az egymás mellett álló fák gyökerei. Életerejük ugyanonnan táplálkozik, abból a makacs élni akarásból, amely ezer év óta megtartotta a magyarságot itt, a Kárpát-medencében.

JÓNAS RÓBERT

FELHÍVÁS

Az erdélyi kultúra, amely az egyetemes magyar kultúra része halálos veszélyben van. Az esztelen terror és a homogenizálás embertelensége el akarja tüntetni az erdélyi magyar és német kultúrát. Ennek megakadályozása olyan vitathatatlan kötelességünk, amelyet a politikai határok nem béníthatnak érvénytelenné.

Nemzeti kultúránk megőrzéséért minden megtehetőt meg kell tennünk. Ennek a felismerésnek a jegyében hoztuk létre az

ERDÉLY MŰVÉSZETÉÉRT ALAPÍTVÁNY-t.

Az alapítvány köré tömörült baráti kör az Erdélyben élő népek hagyományos kulturális kincseinek megőrzését, megismertetését tekinti feladatának – itthon és szerte a világban.

A végső veszélybe került erdélyi magyar és szász művészet, képző- és iparművészeti kultúra megsegítése, az ott élő alkotók támogatása, ösztöndíjakkal segítése, számukra kiállítások rendezése, műveiknek a hazai közvéleménnyel és a nagyvilággal való megismertetése ma nem csak művészetpártolás, hanem életmentés is.

Baráti kéznnyújtásra, segítségadásra, közös munkára szólítunk fel mindenkit.

Az alapítvány kötelességének érzi, hogy mindkét népcsoportot egyaránt létében fenyegető kulturális genocidium ellen védekezésre szólítson fel. Hagyományápoló, művészetterjesztő tevékenységgel kívánjuk segíteni az erdélyi magyar és szász népcsoport tehetséges alkotóművészeit: ösztöndíjakat adományozunk, kiállításokat rendezünk. Arra törekszünk, minél szélesebb körben váljék ismertté elpusztításra ítélt hagyományos művészetük és a mai alkotók munkássága.

Csatlakozni lehet pénzzel, dologgal és tevékenységgel.

Alapítványunkat kuratórium működteti, melynek tagjai:

- Domokos Pál Péter
- Csurka István
- Demeter Ervin
- Hajdú Demeter Dénes
- Kulcsár Edit

A hozzájárulásokat a 101077 sz. csekkszámára az OTP Kisvállalkozási Bank MNB 217-98089 címére küldhetik el. A felajánlott összeg a személyi jövedelemadó alapjából levonható.

Levélcímmünk: Erdély Művészetéért Alapítvány
1675 Budapest, Pf.: 133.

Lakiteleki Rendszerváltó Archívum, korai MDF anyagok, 18. doboz, 46. és. 1.5.2.1.3.1.1.

NEMZETKÖZI KAPCSOLATOK ÉS KÜLPOLITIKA

A nemzetközi kapcsolatok második világháború után létrejött rendszere napjainkban, megtorpanásokkal és visszafordulásokkal, de átalakulóban van:

- a bipoláris világ fokozatosan egy többközpontú, pluralista világcivilizációnak adja át helyét,
- egyszerre növekszik az államok kölcsönös függősége és a nemzetek törekvése saját érdekeik és értékeik kifejezésére,
- általában csökken a politikai határok elválasztó jellege; az államok mellett a nemzetközi kapcsolatok új alanyai: társadalmi, etnikai és kulturális közösségek jelennek meg a politikában,
- a szembenállás helyett fokozódik az együttműködés igénye. A nagytárségi és világproblémák megjelenése egyre több etikai követelményt állít a mai külpolitikával szemben. Így annak korszerű megfogalmazása már nem nélkülözhet olyan alapelveket, mint a kölcsönös felelősség, szolidaritás, a személyek és közösségek méltóságának tiszteletben tartása.

Külpolitikai érdekeinket nemzetünk történelmi útjának sajátosságai, földrajzi helyzetünk, társadalmi adottságaink, nagyságrendünk, erőforrásaink, nyelvünk és kulturánk egyedi vonásai határozzák meg.

Szomszédainkkal és általában a térség kis és közepes nemzeteivel, sokévszázados sorsközösség kapcsol minket össze. Európának ezen a részén az államhatárok hagyományosan nem esnek egybe a népek határaival. Az együttélés, a többnyelvűség kedvező hagyományai mellett ismertek a nemzeti elnyomás, a nacionalista önzés és a kisebbségüldözés példái is ezen a tájon.

Ebből kiindulva a Magyar Demokrata Fórum külpolitikai törekvése, hogy

- az egyenjogúság, a kölcsönösség, és a szolidaritás alapján fejlessze kapcsolatait a szomszédnépekkel,
- feltárja a Nyugat és Kelet közötti sajátos helyzet történelmi, kulturális és egyéb összefüggéseit; a kisállamiság tényéből adódó közös érdekeket; és ezeket egy szervesebb tájegységi együttműködés, egy magasabb szintű önkéntes összefonódás alapjává tegye,

Lakiteleki Rendszerváltó Archívum, korai MDF anyagok, 16. doboz, 39. óe., 1.5.2.1.1.1.

1. dokumentum: A Nemzetközi kapcsolatok és külpolitika című általános összefoglaló az MDF külpolitikai gondolkodásáról, 1989.01.08.

- lehetőségei szerint nemzetközi kapcsolataival is járuljon hozzá a térségi méretű válságból kivezető demokratikus úttal megtalálásához,

- segítse a térségben élő valamennyi nemzet, népcsoport és kisebbség egyenjogúsági törekvését. A szomszédországok magyarságát és a Magyarországon élő nemzetiségeket országokat, népeket összekötő kapocsnak tekintse.

A magyar népet és a többi kis és közepes nemzetet köztes helyzete folytán különösen erősen sújtotta Európa háború utáni mesterséges megosztása. Az a politikai jégkorszak, amely sokrétű kapcsolatainkat Európa nyugati felével jórészt befagyasztotta, felengedőben van. Nemzeti érdekünk, hogy teljesen eltűnjön és átadja helyét egy tömböktől mentes egységesülő Európának, amelynek hazánk természetes része kell legyen.

Közös jövőnk közös történelmünkre épülhet. A magyar nemzet európai elkötelezettsége ezeréves múltira tekint vissza; ennek racionális, liberális és keresztény humanista szellemi-kulturális tényeit az elmúlt negyven év sem tudta lényegében felszámolni. Létkérdés számunkra a Nyugat-Európához, és általában a világ legfejlettebb térségeihez mért gazdasági-műszaki leszakadásunk megállítására, a visszacsatlakozás módozatainak kialakítása.

Érdekünk, hogy

- a nemzetközi kapcsolatokban általában csökkenjen az ideológiai és a katonai tényezők súlya,

- növekedjen a gazdasági, kulturális és tudományos diplomácia szerepe, amely területeken reálisan a magyar érdek leghatékonyabban fejeződik ki,

- valósuljon meg a külföldi haderők teljes kivonása más országok területéről; Magyarország kezdeményezően és maradéktalanul érvényesítse nemzeti érdekeit e téren,

- hazánk kapcsolataira Szovjetunióval és valamennyi nagyhatalommal zavarmentesen fejlődjenek az egyenjogúság, a nemzetközi kötelezettségek és normák kölcsönös tiszteletben tartásával,

- hazánk nemzetközi kapcsolataiban nyitott legyen a nemzetközi jog elveit betartó valamennyi állam irányában,

- Magyarország önálló, kezdeményező békediplomáciát folytasson nemzetközi méretekben; vállaljon közvetítő, jószolgálati küldetések, legyen ilyen irányú tárgyalások színhelye, vegyen részt békefenntartó erőknél stb,

- 3 -

- védelmi céllal legyen jólképzett és -felszerelt honvédségünk, amely egyaránt elejét veheti a szuverenitásunkat veszélyeztető szándékoknak, és alkalmassá teheti az országot az említett esetleges nemzetközi békefenntartó feladatai ellátására.

- a kisebbségi és nyugati szóránymagyarok helyzetével való foglalkozás külkapcsolataink egyik központi eleme legyen. A magyar nemzet egységét, a határontúli magyarokkal szembeni felelősségünket az anyaország foglalja alkotmányába.

A demokratikus elveken nyugvó és hatékony külpolitika feltételezi, hogy

- a kormányzati szervek a törvényhozás ellenőrzésével és a társadalom megfelelő tájékoztatásával végzik feladatukat,

- a nem kormányzati tényezők / társadalmi szervezetek, pártok, kulturális egyesületek/ függetlenül, de egy, az egész nemzet érdekeit képviselő testület / pl. egy parlamenti bizottság / tájékoztatásával /összehangolásával/ alakítsák külső kapcsolataikat.

A Magyar Demokrata Fórum részt igényel magának az ország nemzetközi kapcsolatainak építésében. Tevékenyen akar bekapcsolódni a magyar kulturális diplomáciába és természetes feladatának érzi a magyarságkép külföldi alakításában való részvételt is.

Lehetőségei szerint kívánja fejleszteni együttműködését

- a közép- és kelet-európai országokban hasonló feltételek között működő, rokonsélokot követő szervezetekkel,

- a nyugati politikai és társadalmi szervezetekkel: pártokkal, mozgalmakkal, polgárjogi csoportokkal,

- nemzetközi /elsősorban nem-kormányközi/ szervezetekkel, főként az emberi, kulturális és kisebbségi jogok védelmében,

- a határontúli magyarokkal és szervezeteikkel, az MDF alapító levele és alapszabálya szellemében.

Budapest, 1989. január 8.

A DÉLVIDÉKI MAGYARSÁG GONDJAIRÓL
S A VELÜK KAPCSOLATOS TEENDŐIKRŐL

A mai Jugoszlávia területén élő magyarságot egyrészt a honfoglalás évtizedeitől folyamatosan ott élő, másrészt a török kiűzését követő, XVII. században újratelepitett népesség le származottai alkotják. A középkori magyar királyság legfejlettebb és leggazdagabb részét az oszmán dúlás visszavetette, azonban később mezőgazdasága, bányászata, ipara a Habsburg-monarchia élvonalába emeli. 1918. decemberében a történeti Magyarország területének 6,5 %-a, vagyis 21 ezer km² - Bácska, a volt Temesi Bánság 1/3-a, a Drávaszög és a Nura-vidék - az újonnan kikiáltott Szerb-Horvát-Szlovén Királyság részévé vált. E vidékek összlakosságának mintegy harmadrésze - félmilliónál több ember - magyarajkú volt.

A két világháború között az elszlávosító telepítések, a diszkriminatív földreform, az egyházi iskolák államosítása, többségi nyelvűvé tétele, a magyar szervezetek, pártok feloszlatása, a békeszerződések kisebbségvédelmi rendelkezéseinek a megsértése révén sikeresen törték meg a magyarság korábbi gazdasági, társadalmi, kulturális erejét. 1941-ben a német-olasz támadás Jugoszlávia megszűnését vonta maga után - a Délvidék jelentős magyarlakta területei ismét az anyaországhoz tartozhattak. A hadműveletek s az erős partizánmozgalom háttországi kihatásai kölcsönös vérengzésekhez vezettek - a kritikus nemzeti önvizsgálat e téren délszláv oldalról mind a mai napig várat magára.

Az új Jugoszláviában a magyar nyelvű oktatás és közművelődés néhány évi fölfelé ivelés után törést szenvedett. Az ok a kommunista pártok Tájékoztató Irodájának Jugoszláviát elítélő,

Lakiteleki Rendszerváltó Archivum, korai MDF anyagok, 18. doboz, 22. öe., 1.5.2.1.3.

2. dokumentum: Székely András Bertalan írása a délvidéki magyarság gondjairól és a velük kapcsolatos teendőkről, 1989.09.18.

- 2 -

1948. évi nyilatkozata, majd az ezt követő szakítás az ország és az ún. szocialista államok között. A mintegy másfél-két évtizedes elszigeteltségben egyrészt az ott élő magyarság tudatának, nyelvi állapotának a gyengülése, jugoszláv és másirányú tájékozódása következett be, másrészt - ezzel összefüggésben - egyes pozicionált értelmiségiek megteremtették az anyanemzettől eltávolító, önálló vajdasági magyar kultúra koncepcióját.

A népmozgalmi adatok az őshonos, Kárpát-medencei magyar kisebbségek közül - Ausztria után - a legnagyobb eróziót Jugoszláviában mutatják. Amíg a később elcsatolt délvidéki területek magyar lakossága 1910-ben 577 ezer volt, az 1981. évi népszámlálás csupán 427 ezret mutatott ki: a fogyás 7 évtized alatt 150 ezer lélek, több mint 25 %-os. A két időpont között Vajdaság magyarságának az aránya közel a felére csökkent, 32,6 %-ról 18,9 %-ra. Az okok a történelmi eseményekben s azok pszichés következményeiben, az egész magyar nyelvtérület alacsony természetes szaporulatában s magas önpusztításában, az igen elterjedt vegyes házasságokban, a belső migráció, a külföldi munkavállalás meg a kivándorlás népességapasztó hatásában, valamint népszámlálási manipulációkban keresendők. Mindamellett hazai mértékadó becslések a jugoszláviai magyarok valós számát 480 ezerre becsülik, akiknek kilenctizede a szerb köztársasághoz tartozó Vajdaság, 6 %-a Horvátország, 2 %-a Szlovénia területén él, a többiek elszórva a nagyvárosokban.

Az alkotmányok és számos törvény biztosította nemzetiségi jogok s azok megvalósulása között meglehetősen a távolság. A nemzetiségi alapú politikai érdekképviselést csupán Szlovénia teszi lehetővé, Horvátországban magyar kulturális szövetség működik, Vajdaság tájain azonban minden erre irányuló kísérletet szankcionálnak, a néhány évig működött vertikális szervezeteket elsorvasztották, vezetőiket meg-

burcolták. A kétnyelvű közigazgatás, az anyanyelvű oktatás, közmívelődés, az anyanemzeti kapcsolatok - a hatvanas-hetvenes évek átmeneti fellendülése után - a gyakorlatban akadályba ütköznek, s mintegy másfél évtized távlatában visszafejlődtek. A különböző öngazgatási testületekben a magyarok részvétele többnyire a lakossági számarányuknál kisebb.

A népmozgalmi folyamatok, a legváltozatosabb iskolai átszervezések, összevonások, politikai s lélektani motivációk következményeként a 60-as évektől az anyanyelvünkön tanulók s tanítók száma több mint egyharmadával csökkent az általános iskolákban. A délvidéki magyar középiskolások közel fele már többségi nyelven végzi tanulmányait. Az ok: a human szakirányok minimálisra csökkentése és a választható szakok irreális szétaprózása. Ebből kifolyóan az anyanyelvű oktatás sok területen megszűnt, a szülők növekvő hányadban iratják gyermeküket szláv nyelvű tanintézetbe. A felsőfokú képzés egyes tárgyait magyarul is oktatják, a Magyarországon továbbtanulás lehetősége évente 100 fiatalnak adatik meg. A magyar nyelvű tömegkommunikációs lehetőségek Jugoszláviában kifejezetten jók /heti több mint tízórás tévéadás, naponta magyar híradó, tucatnyi magyarul is készülő helyi rádióadás - köztük az újvidéki egész napos -, nívós napilap, számos heti és havi periodika/. A könyvkiadás és -terjesztés csúcsintézménye a Fórum kiadó, de települések, szervezetek, intézmények is adnak ki magyar vagy többnyelvű köteteket. A magyar jellegű múzeumügy tárgyi és személyi feltételei hiányosak. A színházi, zenei és képzőművészeti kultúra - meglévő gondjai ellenére - számottevő magyar értékeket mutat fel Jugoszláviában. Az itt élő magyarok döntő többsége római katolikus, egytizedük református. A vallásüldözés számos megnyilvánulása, a nyelvi és ideológiai türelmetlenség romboló hatása ellenére az egyházak identitásőrző szerepe jelentős.

- 4 -

Az MDF kisebbségpolitikai programjába a délvidéki magyarságot illetően a következő teendőket javasolom fölvenni:

- a Trianon óta folyamatos betelepítések következtében a magyar etnikum súlya állandóan csökken, ezért a békeszerződések kötelezettségei alapján az impériumváltozás ideji nemzetiségi arány biztosítását számon kell kérni;

- a tömb-, illetve szórványhelyzet függvényében a területi, illetve a kulturális autonómia megteremtése célul tűzendő ki;

- egymásra épülő községi, tartományi, köztársasági és országos szinten megteremtendő a jugoszláviai magyarság vertikális érdekképviselői szervezete. Jogi személyként legyen jogosítványa a magyarság egészét, csoportjait vagy egyéneit érintő bármely kérdésben figyelembe veendő véleményt nyilvánítani, indíthasson képviselőjelölteket a választásokon, küldöttei legyenek tagjai az egyes köztársaságok és Jugoszlávia képviselőházának, a magyarországi nemzetiségi kollégiumnak, a távolabbi célként lehessen ENSZ-képviselőjük;

- a nyelvi egyenjogúság kiépítése, illetve betartatása a közigazgatásban és a vállalatoknál;

- minden 20 %-ot meghaladó magyarlakta településen magyar vagy magyarul tudó lelkipásztor és legalább részben magyar oktatási intézmény;

- az iskolarendszer regenerálása: az oktatás teljes vertikumának megteremtése magyar nyelven, a környezetnyelv csupán egy kötelező nyelv legyen, de más tárgyak szakkifejezéseit ismerjék meg többségi nyelven is a diákok;

- kiemelt nemzeti földrajz-, történelem- és irodalomtanítás;

- korlátozás nélküli jog magyarországi közép- és felsőfokú oktatási intézmények látogatására - itthon a belföldieket megillető minden kedvezmény /úsztöndíj, kollégium stb./, hazatérve pedig az okmányok bürokráciamentes honosítása;

Lakiteleki Rendszerváltó Archívum, korai MDF anyagok, 18. doboz, 22. óe., 1.5.2.1.3.

- korlátozás nélküli anyanyelvi kapcsolatok az élet minden területén - ennek elősegítésére újabb határátkelők létesítése;
- nemzetiségmegtartó célzatú magyarországi beruházások az ipar, mezőgazdaság, szolgáltatások terén jugoszláviai magyarlakta vidékeken az ő foglalkoztatásukra - a dél-tiroli osztrák és német, az olaszországi és karintiai szlovén vállalatokhoz hasonlóan;
- a Fórum könyvkiadói és külkereskedelmi monopóliumának a feloldása, a helyi magán- és közös könyvkiadás liberalizálása;
- a magyarországi sajtó, könyvkiadás mennyiségi-minőségi hatásának a javítása;
- a szerb nemzeti könyvtár kiiktatása a Magyarországról érkező könyvtári ajándékok terítésében;
- a létrehozandó magyar vertikális szervezet alapítson magyar nemzeti-nemzetiségi könyvtárat magyarországi és jugoszláviai magyar kötelezpéldány-szolgáltatással, írói hagyatékok ápolásával, önálló kiadói tevékenységgel, továbbá hozza létre a jugoszláviai magyar képzőművészet galériáját;
- a kisebbség rádió- és tévészakembereinek, újságíróinak hazai továbbképzése, minden médiában napi anyaországi tudósítások - Magyarországon pedig az ő életükről ugyanugy;
- a magyar központokban önálló magyar szintársulatot;
- az önismereti diszciplínák /szociológia, demográfia, szociálpszichológia, statisztika, közgazdaságtan, nemzetiség-történet, néprajz, honismereti munka, múzeumügy/ erőteljes fejlesztése és publikálása;
- a nemzeti szimbólumok korlátozás nélküli használatának a megengedése;
- az anyanyelvű hitélet akadályozása helyett támogatás, beleértve az intenzív magyarországi kapcsolatokat is, délvidéki magyarok számára hazai papneveldek látogatásának lehetővé tétele a római katolikusoknál;

- 6 -

- magyar-szerb, magyar-horvát és magyar-szlovén baráti társaságok alakítása a határ mindkét oldalán;
- a kölcsönös érdekeltség megteremtésére, ahol lehet, hasonló megoldások a hazai délszláv kisebbségek számára; végül
- a fentiek biztosítására kétoldalú és nemzetközi jogi garanciák kiépítése.

Budapesten, 1989. szeptember 18-án

Székely András Bertalan
/dr. Székely András Bertalan/

Lakiteleki Rendszerváltó
Archívum

Vajdasági Magyarok Demokratikus Közössége
Első választási közlemény
1990. november 18.

A vajdasági magyarokhoz!

Közeleg a háború utáni első szabad választások napja. Negyvenöt év óta először választhatja meg önállóan képviselőit a vajdasági magyarság. A VMDK azokat jelöli Szerbia Képviselőházába, akik a piacgazdálkodáson, a többpártrendszeren és általában a szövetségi kormány reformjain túlmenően sikraszállnak a vajdasági magyarság kollektív jogaiért, a magyar iskolákért, a magyarságkutató intézetért, a vajdasági magyarok érdekeit kifejező hír-közlő eszközökért, azért, hogy a második világháború után legyilkolt ártatlan magyaroknak megadassék a végtisztesség, hogy helyreálljon a magyarság önbecsülése és nemzeti azonosságtudata.

Ezt a választást teszi lehetővé a VMDK, a magyarok politikai érdekszervezete, mely a hetven éves kisebbségi sorsban először lehet legitim kifejezője az itt élő magyarság közös kisebbségi érdekeinek és az anyaországgal való kapcsolatának.

A VMDK nem párt, hanem politikai érdekszervezet. Csakis azért állít Képviselőházi jelölteket, s azért nem lép egyelőre koalícióra senkivel, mert egy párt sem vállalta a magyarság kollektív érdekeinek közvetlen képviseletét, s mert ezen érdekeknek egyetlen más alkotmánnyal vagy törvénnyel szentesített politikai képviselője sincs.

A VMDK azonban többért harcol, mint a parlamenti képviselet. A személyi elven alapuló kisebbségi önkormányzat útján kívánja egyengetni a vajdasági magyarság útját Európa felé, s biztosítani önállóságát Szerbián belül.

Ezért a VMDK a választásokon három célt kíván elérni:

- be akarja juttatni a magyar érdekek képviselőit Szerbia Képviselőházába;
- fel akar készülni a helyhatósági választásokra;
- népszavazást kíván tartani a Kisebbségi autonómia ügyében.

Nem elég tehát, ha december 9-én csak úgy általában magyar jelöltre szavazunk. Más pártok színeiben is jelentkezhetnek magyarok, jóllehet ezek nem lesznek sokan. Minden jelölt ígér majd demokráciát, piacgazdálkodást, reformokat. De ezeken túlmenően csakis a VMDK jelöltjei ígérik a vajdasági magyarok közvetlen képviseletét, a személyi elven alapuló kisebbségi önkormányzatot.

Csakis a VMDK jelöltjeinek támogatásával és a rájuk leadott szavazatokkal tudjuk bebizonyítani mindazoknak, akikkel együtt élünk Vajdaságban, valamint a szerb hatalmi szerveknek is, hogy a vajdasági magyarság egységes és jelentős politikai erőt képvisel, hogy erős támasza lehet a demokráciának és jó szövetségese minden demokratikus törekvésnek.

Mutassuk meg, hogy nem tudatlanságból, hanem politikai felelősséggel szavaztunk a VMDK-ra már az alkotmány ügyében szervezett nyári referendumon! Mutassuk meg, hogy tudjuk és akarjuk sorsunkat irányítani! Szavazzunk most is a VMDK jelöltjeire, s ezzel együtt a Kisebbségi autonómiáira!

Ágoston András
a VMDK elnöke

dr. Hódi Sándor és Vékás János
a VMDK alelnökei

Tisztelt magyar barátaink !

Az a kedvező nemzetközi politikai légkör, mely Európában a folyamatos szovjet-amerikai párbeszéd, valamint a kontinens középső és keleti részén végbement nagy horderejű változások következtében kialakult, új lehetőségeket és távlatokat teremt a cseh társadalom számára is. A politikai, gazdasági és kulturális hanyatlás hosszú időszaka után feltűnnek a spontán politikai tevékenység első kísérletei, amelyek szembeszállnak a válsággal és normalizálni kívánják a társadalmi helyzetet Csehszlovákiában. Ilyen törekvés a Demokratikus Kezdeményezés is, amelynek nevében most Önökhöz fordulunk. Az új lehetőségek számunkra is új kötelezettségeket jelentenek - közéjük tartozik, hogy hozzájáruljunk a régióknak nemzeti közötti kölcsönös bizalom, megértés és együttműködés kiszélesítéséhez.

Hosszabb ideje érdeklődéssel és csodálattal figyeljük az Önök hazájában végbemenő politikai fejleményeket, különösen a Magyar Demokrata Fórum bátor erőfeszítéseit a társadalmi reformokért és a nemzeti érdekek védelméért. Sok mindenben hasonlóak az előttünk tornyosuló problémák, hasonlóak a megoldásukra irányuló elképzelések is. Végülis nincs ebben semmi különös; bár az utóbbi száz évben a cseh és a magyar nemzet kapcsolatában számos gátló tényező jelentkezett /s mi nem akarjuk eltagadni azt a felelősséget, amely ezért a helyzetért a cseh felet terheli/, meggyőződésünk szerint e problémáknál fontosabbak az évezredek közös történelmi úton létrejött kulturális és erkölcsi értékek, melyek jegyében nemcsak a rosszabb, de még többször jobban is találkoztunk. Ugy véljük, hogy

4. dokumentum: Bohumil Dolezal és Amanuel Mandler párbeszédet kezdeményező levele a csehszlovák Demokratikus Kezdeményezés nevében, 1988.08.10.

Forrás: RETÖRKI Archívum, Lakiteleki Rendszerváltó Archívum, Korai MDF anyagok, 1.5.2.1.3. Kisebbségi Titkárság, 18. doboz, 9. őe.

- 2 -

a kor követelménye ennek a kötelességnek a felújítása és megerősítése, s e cél megvalósításában az autonóm állampolgári kezdeményezések jelentős szerepet játszhatnak. Ezért javasolunk Önöknek párbeszédet olyan kérdésekről, amelyek a csehek és a magyarok közötti kölcsönös megértés kiszélesítését szolgálják.

A cseh történelmet tanulmányozva nem nehéz felismerni, hogy egy nemzet és egy állam belső helyzete elválaszthatatlan attól, hogy milyen az illető nemzet viszonya a hozzá geopolitikailag és történelmileg közel álló nemzetekhez és országokhoz. Meggyőződésünk, hogy ha a mi párbeszédünknek sikerülne hozzájárulnia a nemzeteink közötti megértés kiszélesítéséhez - az kedvező visszhangot kapna országaink belpolitikai légkörében is.

Tisztelettel és barátsággal, a Demokratikus
Kezdeményezés nevében:

Bohumil Dolezal és Emanuel Mandler

Prága, 1988. augusztus 10-én.

Kedves cseh barátaink !

A Magyar Demokrata Fórum őszinte örömmel üdvözli levelüket. Közel egy esztendeje létezik demokratikus társadalmi mozgalmunk, melynek legfontosabb célja a magyar társadalom és az ország politikai vezetése közötti autentikus párbeszéd megteremtése a súlyos társadalmi, politikai és gazdasági válság következményeinek elhárítása céljából. Olyan fórumot szándékoztunk létrehozni, ahol megszólalhatnak különböző felfogású emberek, szabadon véleményüket nyilváníthatják Magyarország alkotmánya és az érvényes törvények szabta határokon belül. Alapelveink közé tartozik az egyetemes emberi jogok tisztelete, az önrendelkezés joga, az emberi méltóság megbecsülése, a társadalom életében felmerülő kérdések demokratikus megoldásának igénye, a nemzeti hagyományok szellemében történő korszerűsítés és a tolerancia.

Mozgalmunk kezdetétől fogva nagy jelentőséget tulajdonított a magyar nép és a vele szomszédságban élő népek együttműködésének. Felfogásunk szerint Közép-Európa nemzeteit minden érdekkülönbség és történelmi előítélet ellenére sorsközösség fűzi egybe, sajátos kapcsolatok hálózata és egyedülálló történelmi tapasztalatok. Megítélésünk szerint jelenleg nemcsak a múlt párhuzamai következtében hasonló csehek és magyarok sorsa, hanem a jelen válságának a természetét tekintve is. Ilyen helyzetben különösen fontos emlékeznünk a XIX. és a XX. század olyan válságos pillanataira, amikor a közép-európai népek tragikus konfliktusokba kerültek egymással, érdekeiket egymás rovására próbálták megvalósítani, nem utolsósorban a kapcsolatok és a kölcsönös megértés hiánya miatt.

Eppen ezért miképpen idehaza, úgy a nemzetek kapcsolatában is az őszinte párbeszéd hívei vagyunk. Egyetértve Önökkel, szükségesnek tartjuk a magyar-cseh dialógus mind szélesebb megvalósítását, a hivatalos kereteken túllépő állampolgári kezdeményezések, csoportok és egyének kapcsolatfelvételét, a gyakorlati együttműködés szorgalmazását az élet minden területén, az országaink közötti államhatárok elválasztó jellegének a csökkentését.

Mély meggyőződésünk, hogy közös érdekeink erősebbek mindannál, ami szétválaszt vagy szétválaszthat bennünket, hogy magyarok és csehek együttműködésének nem szabad sértenie harmadik népek

Lakiteleki Rendszerváltó Archívum, korai MDF anyagok, 18. doboz, 30. óe., 1.5.2.1.3.

5. dokumentum: Az MDF Ideiglenes Elnökségének válaszlevele a csehszlovák Demokratikus Kezdeményezés megkeresésére, 1988.09.10.

- 2 -

érdekeit, hiszen ez a kölcsönösség a közép-európai egyetértés nélkülözhetetlen eleme, ami az egységes Európa irányába mutat.

Alapelveink jegyében a fenti célok megvalósítása érdekében készok vagyunk Önökkel rendszeres kapcsolatot tartani, és szükség esetén közös érdekeinkért Önökkel együtt fellépni.

Esztergom, 1988. szeptember 10.

A Magyar Demokrata Fórum
ideiglenes vezetősége

elvárosig

Lakiteleki Rendszerváltó
Archívum

565

52. dokumentum1988/9Pozsony, 1988. június 30

**A Csehszlovákiai Magyar Kisebbség Jogvédő Bizottságának
levele**

**Csehszlovákia Nemzetgyűlésének és
Szövetségi Kormányának**

Szlovákia kormánya Nemzetiségi Tanácsának feloszlataásáról.

A Szlovák Szocialista Köztársaság Minisztertanácsa 1988. május 18-án hozott 132. sz. határozatával a kormány egyes tanácsadó szerveinek, bizottságainak a feloszlataásáról rendelkezett. Az intézkedés állítólag összefügg az államigazgatási szervek létszámának csökkentésével. Mint megtudtuk a 21 megszüntetett tanácsadó, koordináló és kiegészítő szerv egyike a kormány Nemzetiségi Tanácsa. Ez az intézkedés annál meglepőbb, mivel a Cseh Szocialista Köztársaságban, ahol a nemzetiségi politika szűkebb néprétegeket érint, erre ~~esetként~~ nem került sor, s így a határozat újabb bizonyítéka a szlovák állami vezetés töretlen kisebbségellenes politikájának.

A Nemzetiségi Tanács utolsó maradványa volt annak az eléggé hiányos intézmény-rendszernek, amelyet még 1969-ben hívtak létre Szlovákiában a kisebbségek ügyeinek itésésére, s azóta fokozatosan felszámoltak. A Nemzetiségi Tanács, a szlovák kormány tanácsadó szerveként utolsó létszámra volt a kisebbségi állami intézmény-rendszernek. Megszüntetése súlyos hibát jelent, ami sem gazdaságossági, sem ésszerűsítési szempontokkal nem indokolható. Olyan egyedül álló szervről van szó ugyanis, amely másal nem helyettesíthető. Gőszatosnak tartjuk, hogy a kezdő "átépítés" áldozatául éppen olyan szerv esett,

Lakiteleki Rendszerváltó Archívum, korai MDF anyagok, 18. doboz, 34. öe., 1.5.2.1.3.

6. dokumentum: A Csehszlovákiai Magyar Kisebbség Jogvédő Bizottságának levele Csehszlovákia Nemzetgyűlésének és Szövetségi Kormányának Szlovákia kormánya Nemzetiségi Tanácsának feloszlataásáról, 1988.06.30.

566

amelyet nem megszüntetni kellett volna, hanem pont ellenkezőleg: növelni hatáskörét és önállóságát.

Nem látszik megnyugtatónak az intézkedés második fele sem, amely szerint a Nemzeti Bizottságok Tanácsát és a Nemzetiségi Tanácsot, valamint a hozzájuk tartozó titkárságot összevonják egy testületbe. A kormány üléséről kiadott, eléggé kürtösen fogalmazott közleményből /Pravda, Új Szó, 1988. május 19/ ugyanis nem derül ki pontosan, mit jelent ez az összevonás. Korábbi tapasztalatokból azonban tudjuk, hogy a nemzetiségi probléma az összevonás esetén teljesen mellékvágányra kerül, ami feltehetőleg a szlovák kormány legfőbb szándéka. Esért ezt az intézkedést kisebbségellenesnek, rosszindulatúnak és a csehszlovákiai magyarság közérzetét rombolónak tartjuk. Erősíti ezt a meggyőződésünket az a hiteles forrásból szerzett értesülésünk, miszerint szlovák kormánykörökben nagyon pozitívum fogadták a román államfő, minden normálisra gondolható ember által elítélt, intézkedését az erdélyi és a bánáti 8000 magyar, német és szerb település felszámolásáról. "A románok tudják, hogyan kell bánni a magyarokkal..." hangzott a cinikus vélemény. Hasonlóan felháborítóan tartjuk Szlovákia Kommunista Pártja Központi Bizottsága új első titkárnak, Ignác Janáknak a félhivatalos pártkörökben elhangzott véleményét a magyar kisebbséggel szemben érvényesítendő nemzetiségi politikáról. Elhangzott véleménye szerint a magyarokat nem üldözni kell, hanem oszdezen fejtegetni.

A megszüntetésre ítélt Nemzetiségi Tanács sehasem volt kisebbségpárti szerv, mégis, a kislétszámú apparátusával együtt, bizonyos súlyt kölcsönzött a nemzetiségi ügyeknek és természetesen magának a kisebbségnek is. Olyan szerv volt, ahol csaknem minden nemzetiségi probléma összefutott, ágazatra való tekintet nélkül. Megszüntetésével ilyen központi hivatala a kisebbségeknek már nem lesz. Ez magával

367

venje a kisebbség társadalmi degradálását is. S ez mind társadalmos-
-lélektanilag, mind alkotmányjogilag mélyen sérti a csehszlovákiai
magyar kisebbséget. A Nemzetiségi Tanács megszüntetését a készülő
új csehszlovák alkotmány szempontjából is rossz előjelnek tekintjük:
ebből az intézkedésből ugyanis előre sejlik az új alkotmány jellege.

Meg kell továbbá állapítanunk, hogy a szlovák kormány intéz-
kedése csak folytatása a magyar kisebbséggel szemben fegmatoesített
negatív intézkedések sorának. A magyar iskolák fokozatos felszámolása;
az iskolák magyar oktatási nyelvűnek leépítésére alkészített,
szerencsére időben megfiúsított intézkedések; a Magyarországra való
utazás korlátozása; a magyar sajtótermékek aránytalanul magas ára
valamint nehéz hozzáférhetőségük egyaránt rossz érzést vált ki az
ittani magyarság köreiből.

Követeljük, vizsgálják felül a kisebbségi politikát Szlovákiában
és vizsgálják a szlovák kormány túlkapacitait

Követeljük mind a Nemzetiségi Tanács, mind a Nemzetiségi Titkárság
visszaállítását, korábbi jogkörének növelését és a nemzetiségi
minisztérium visszaállítását!

A Csehszlovákiai Magyar Kisebbség
Jogvédő Bizottsága

A kiadvány hitelesül: Duray Miklós

Jaskovf rad 161 /Alagút sor/

831 01 Bratislava /Pezseny/

Megküldve: Szlovák Nemzeti Tanács, Pezseny

Szlovákia Kormányhivatala, Pezseny

A Magyar Népköztársaság Főkönyvtársa, Pezseny

A Magyar Demokrata Fórum
nyilatkozata és ajánlásai

Az I. Világháborút követő békeszerződések rendelkezéseinek megfelelően a magyarság igen jelentős része az ország határán kívülre szorult. Az Erdélyben élő magyar népcsoport román impérium alá került. Ez a történelmi tény mindkét nép életében máig feldolgozatlan traumákat okozott. Magyar részről a kisebbségi helyzetbe való beilleszkedés, román részről a kisebbségek iránti magatartás kialakulása igen komoly szellemi erőfeszítést igénylő feladattá vált, ám e nehézségek demokratikus megoldására tett javaslatok csak papíron maradtak, sőt a kezdeményezőkre gyakorta számkivetés várt.

A romániai magyar nemzeti kisebbség beolvasztására irányuló törekvés gyakran vált céljává a különböző jellegű román politikai rendszereknek. A magyar nyelv, a nemzeti kultúra és hagyomány semmibevétele ma már vitathatatlanul elleneséges magatartás az egész magyarsággal szemben, s ezt manapság már az egész magyarság, kormányzat és társadalom, hazai és emigrációs közvélemény egyaránt így kénytelen tudomásul venni.

A romániai magyarság súlyos helyzete mindinkább Magyarországra belső ügyévé is válik, tekintettel arra, hogy a magyarországi népesség számottevő részét, a tízmillió helyföldi magyar nagyrészt rokoni és baráti szálak fűzik a romániai milliókhoz. Az utóbbi évek szomorú jelensége a Romániából megindult menekült áradat és az onnan Magyarországra áttelepülni kívánók természetellenesen magas száma.

A romániai magyar nemzeti kisebbség nem rendelkezik politikai intézményekkel, érdekképviselői szervezetekkel, önerejéből nem képes helyzetén javítani, holott jogait azok a nemzetközi dekrétumok is szavatolják, amelyeket Románia is elfogadott.

A magyarságnak – sajátos helyzetéből fakadóan is – érdeke a térség országainak és népeinek együttműködése, a határok jelentőségének a csökkentése, a nemzeti érdekek kölcsönös tiszteletben tartása, a nyelvi és kulturális egyenjogúság elismerése

- 2 -

minden kisebbség számára.

A romániai magyarság helyzete és az ehhez való viszony a jelenkori magyar társadalmi, politikai és gazdasági válság egyik meghatározó elemévé vált, többek között éppen annak a különlegesen felemás viszonyulásnak a következtében, amely ezt a kérdést évtizedeken át nemlétezőnek tekintette, s a határon túli magyarság kérdéseivel küzdőket túlzó nacionalistáknak bélyegezte. A határokon túli magyarság sorsa érinti a magyar nemzeti öntudat minőségét, a közvélemény egészséges vagy beteg voltát, a kül- és belpolitikát, a politikai intézményeket, a társadalmi szervezeteket, a tömegtájékoztatást, a tudományos kutatást, valamint az oktatásügyet. Biztató jelei vannak a kérdéskörrel kapcsolatos új párt és állami alapelvek kidolgozásának.

Mindezek alapján szükségesnek tartjuk megfontolni a következőket:

1./ A magyar Alkotmányban kapjon helyet az az alapelv, hogy a magyar állam nemcsak szolidáris, de kötelezettséget is vállal a magyarokért, éljenek bárhol. Ezt megelőzően az Országgyűlés fogadjon el Nyilatkozatot, amely elvi megalapozását adja a nemzeti, nemzetiségi és etnikai kérdéseknek. Ebből kiindulva dolgozza ki azokat a gyakorlati tennivalókat, intézkedéseket, amelyeket a magyarság, a hazánkban élő nemzetiségek, etnikumok és a határainkon túl élő magyar kisebbségek, szórványok védelmében szükségesnek tart. Küldje el az Országgyűlés a Nyilatkozatot a helsinki egyezményt aláíró államok kormányainak. Ez az elvi Nyilatkozat tartalmazza a közép-európai sorsközösség gondolatát, az egymásrataltságot tényeit és az együttélés normáit. A Nyilatkozat előkészítésére és az eszmecsere lebonyolítására az Országgyűlés kérjen fel társadalmi bizottságot, amelyben legyenek képviselve az állami és pártszervek, a Hazafias Népfront, az egyházak, valamint az önálló társadalmi mozgalmak. Lehetőség szerint be kellene vonni az eszmecserebe a határon kívül élő magyarság képviselőit, valamint a hazai nemzetiségek és etnikumok szervezeteit.

2./ Legyen meghatározója az új elvi alapokon nyugvó magyar külpolitikának a határon túli magyarsággal való emberi, kulturális kapcsolatok bővítésére irányuló törekvés; az egy-két éve már érzékelhető kedvező folyamatok egészüljenek ki hosszabb távú stratégiai tervezéssel, a lehetőségek elemzésével; Magyarország továbbra is kezdeményezze nemzetközi fórumokon a nemzeti és etnikai kisebbségek kollektív jogainak elismerését; készüljön átfogó terv a magyar kulturális diplomácia lehetőségeiről, s e tervek végrehajtását az Országgyűlés ellenőrizze; képviselhesék az egyházak a jelenleginél nagyobb önállósággal a magyar anyanyelvűek felekezeti összetartozását; kapjanak a jelenleginél jóval nagyobb önállóságot a nemzetközi kapcsolatok ápolásában a művészeti szövetségek, az autonóm mozgalmak, valamint a magyar szellemi élet független képviselői.

3./ Szükséges létrehozni egy a miniszterelnök által irányított szervezet, amely kormányzati szinten fogja össze a határon túli magyarsággal kapcsolatos teendőket. E kormány szerv munkájának segítésére alakuljon folyamatosan működő tanácsadó bizottság. Tevékenységéhez kapcsolódják a már létrehozott tárcaközi bizottság, mely a menekültek, az áttelepülők ügyeit gondozza.

4./ A magyar nemzeti hagyomány és kulturális örökség határon kívüli részét tartsuk számon, mind Magyarországon, mind a kint élők tudatvilágában. /Emlékművek, utcanevek, emléktáblák, stb./

5./ Vizsgálják át szakemberek a tananyagot és a tankönyveket a magyarság politikai-földrajzi megoszlásának ismerete tekintetében, s ezen ismeretek megfelelő foka legyen alapkövetelmény mindegyik oktatási szinten; mérlegeljék a felsőoktatásban - különös tekintettel a pedagógusképzésben - egy Magyarságismeret c. tantárgy bevezetését.

6./ A nyilvánosság halaszthatatlan demokratikus reformja során gyökeresen át kell formálni a tömegtájékoztatás e kérdésben tanúsított magatartását, ki kell küszöbölni e magatartás most még bántó tudatlanságait, közömbösségét, elvi bizonytalanságait; a tömegtájékoztatás műhelyeit minden szinten segíteni kell a

- 4 -

tájékoztatás és a tájékoztatás munkájában; pontosan meg kell határozni a nemzeti szempontú tájékoztatáshoz fűződő állami érdekek és tilalmak körét.

xxxxxxxxxx

Társadalmi részvétel nélkül a határon túli magyarság ügyei-
ben sem lehet előre lépni. Demokratikus megújulás és nemzeti
sorskérdések között nincs fontossági sorrend. A veszélyhelyzet
minden magyart egyformán kötelez a cselekvésre a határon kívül
és belül egyaránt. Az egyének kis cselekvéseinek és a nagyobb
közösség elhatározó lépéseinek egy irányba kell hatniuk. Töre-
kedni kell arra, hogy szorosabbra fonódják a szolidaritás a
térsg népeinek demokratikus erői között.

Budapest, 1988. március 6.

A Magyar Demokrata Fórum Kispesti Szervezete előadássorozatot indít

a határon túli magyar kisebbségek

helyzetéről. Meghívott előadóink – a Magyarságkutató Intézet munkatársai – átfogó képet nyújtanak a történelmi döntések következtében a határainkon kívül rekedt milliós magyar közösségek és szórvány magyarság sorsának alakulásáról, a jövő kilátásairól.

A sorozat első előadása 1989. december 13-án szerdán 18 órakor kezdődik a kispesti *Károlyi Mihály Gimnáziumban*, Budapest, XIV., Simonyi Zsigmond u. 33. (Kőbánya-Kispest metró végállomástól 250 méterre, az uszoda mellett).

A kárpátaljai magyarság helyzete

Múlt, jelen és jövő

Előadó: BALLA GYULA, a Magyarságkutató Intézet munkatársa.

Az előadás alkalmából az

EAST együttes dedikálja

1956-os lemezét és kazettáját, mely a helyszínen megvásárolható. Segítsen, hogy a kárpátaljai magyar gyerekek anyanyelvükön tanulhassanak. Hozza el felesleges de még használható általános és középiskolai tankönyveit. Mi összegyűjtjük és eljuttatjuk a kárpátaljai magyar diákoknak.

Magyar Demokrata Fórum
Kispesti Szervezete
Levélcím: 1701 Bp., PF.: 116.
Dobó Katica u. 66.

Lakiteleki Rendszerváltó Archívum, Korai MDF anyagok, 45. doboz, 56. öe., 1.10.1.18.

8. dokumentum: Az MDF Kispesti Szervezete határon túli magyar kisebbségekről szóló előadássorozatának plakátja. Forrás: RETÖRKI Archívum, Lakiteleki Rendszerváltó Archívum, Korai MDF anyagok, 1.10.1.18. Helyi szervezetek, XIX. kerület, 45. doboz, 56. öe.